

LAUSUNTO
21.3.2023

9/2023

Opetushallitus
kirjaamo@oph.fi

Viite: OPH-4808-2021

Asia: JHL ry:n lausunto Kalevalaisen kansanparannus -säätiö/Kansanlääkintäseura ry:n esitykseen kalevalaisen jäsenkorjauksen sisällyttämisestä ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteeseen

Kansanlääkintäseura ja Kalevalainen kansanparannus -säätiö esittävät tutkinto-oikeuden saamista kalevalaiselle jäsenkorjaukselle aikuiskoulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaisesti.

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiaan. Emme ota lausunnossamme kantaa tutkinnon sisältöön. JHL pitää esityksen tiettyjä lähtökohtia ongelmallisina suhteessa ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän keskeisiin piirteisiin.

Kalevalainen kansanparannus -säätiölle esitetään esityksessä tutkinto-oikeutta, niin että säätiöllä olisi koulutukseen yksinoikeus ja tutkintonimikkeen käyttöä sekä osaamista valvoisi jatkossakin Kansanlääkintäseura ry / Kalevalainen kansanparannus-säätiö. Käytännössä siis sekä koulutuksen sisältö että siihen liittyvää nimikkeen hallinta olisi esityksen mukaan seuran ja säätiön hallinnassa. Pidämme hyvin ymmärrettävänä ja arvostettavana sitä, että säätiö ja seura ovat ylläpitäneet ja kehittäneet kyseistä koulutusta ja siihen liittyvää kulttuuriperintöä. Koulutuksen saattaminen viralliseen tutkintojärjestelmään ja lainsäädännön piiriin on nähdäksemme kuitenkin ristiriidassa tämän yksinoikeustavoitteen kanssa.

Laissa ammatillisesta koulutuksesta määritellyt ammatilliset tutkinnot ovat sisällöltään Opetushallituksen valmistelemia, eikä niiden sisältöä laadi tai kontrolloi mikään yksittäinen, ulkopuolinen taho. Lain mukaan Opetushallituksen tulee valmistella tutkinnon perusteet yhteistyössä työ- ja elinkeinoelämän edustajien, koulutuksen järjestäjien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Tämä yhteistyössä tehty valmistelu varmistaa avoimen vaikuttamismahdollisuuden koulutuksen sisältöön ja mahdollistaa sen, että sisältö voi määrittyä työelämän tarpeiden mukaan. Kalevalainen jäsenkorjaus puolestaan perustuu, kuten hakemuksessakin tuodaan esiin, perinteeseen, jota säätiö ja seura katsovat edustavansa. Koulutuksen saaminen virallisen tutkintojärjestelmän sisään edellyttäisikin, että säätiö ja seura olisivat valmiit antamaan Opetushallitukselle keskeisen roolin elävän kansanperinnön määrittelyssä. Näin on esimerkiksi saamelaisen käsityön koulutuksessa, jossa määrittelyvalta on lainsäädännön mukaisesti Opetushallituksella eikä koulutuksen sisältöä tai nimikettä määritellä yksin esimerkiksi saamelaisyhteisössä.

LAUSUNTO
21.3.2023

9/2023

Sama ongelma koskee nimikkeitä: oikeus kunkin tutkinnon tutkintonimikkeen käyttöön seuraa laissa määritellyistä vaatimuksista, eikä tutkintonimikkeen anto-oikeutta ole mahdollista rajata vain yhden, ulkopuolisen tahon annettavaksi.

Esittäjien tulisikin miettiä, kumpaa haluavat: saada kalevalainen jäsenkorjaus viralliseen tutkintojärjestelmään vai pitää kiinni omasta päätäntävallastaan sen sisällön ja nimikkeen myöntämisen suhteen. Molempia ei nykyisen lain ja tutkintojärjestelmän puitteissa ole nähdäksemme mahdollista saada.

Lisätietoja:

Matti Tujula, koulutuspoliittinen asiantuntija, matti.tujula@jhl.fi

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Päivi Niemi-Laine

puheenjohtaja

Saira Ruuth

toimialajohtaja